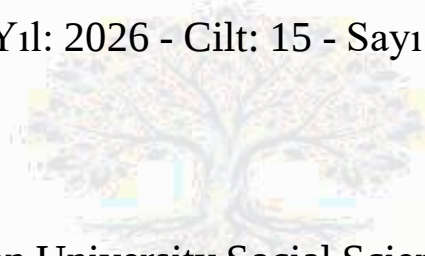

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Yıl: 2026 - Cilt: 15 - Sayı: 1

Bitlis Eren University Social Science Journal

Year: 2026 - Volume: 15 - Number: 1

e-ISSN: 2147-5598

Yazışma Adresi / Correspondence Address:

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 13000, Merkez, Bitlis-TÜRKİYE

Tel: 0 (434) 222 0072 Fax: 0 (434) 222 0101

Mail: sobider@beu.edu.tr

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Bitlis Eren University Social Science Journal

e-ISSN	: 2147-5598
Yayın Tarihi / Published Date	: 30 Haziran 2026 / 30 June 2026
Yayın Sezonu / Season	: Haziran 2026 / June 2026
Cilt / Volume	15
Sayı / Number	1
İlk Yayın Tarihi / First Publication Date	2012
Yayın Türü / Publication Type	: Yılda iki kez yayınlanan hakemli, uluslararası, akademik elektronik dergidir. / A peer-reviewed, electronic academic journal published twice a year.
Yayın Yeri / Place	: Bitlis-Türkiye
Yayın Dili / Publication Language	: Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. / The publication language of the journal is Turkish and English.
Adres / Address	: Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 13000, Merkez, Bitlis - TÜRKİYE
e-posta / mail	: sobider@beu.edu.tr
Web / URL	: dergipark.org.tr/tr/pub/bitlissos
Tel / Phone	: 0 (434) 222 00 72
Fax	: 0 (434) 222 01 01
Dergi Sekreteri / Journal Secretary	: Özgür Yılmaz

Bitlis Eren Sosyal Bilimler Dergisi BOAI ilkelerini benimseyen açık erişimli bir dergidir. Dergimizde yayımlanan tüm makaleler Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Eserler, ticari olmamak şartıyla ve orijinal kaynağa uygun şekilde atıf yapılmak kaydıyla kopyalanabilir, dağıtılabilir ve üzerinde değişiklik yapılabilir. Dergide yayımlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir.

The Bitlis Eren Journal of Social Sciences is an open-access journal that adheres to the BOAI principles. All articles published in our journal are licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) license. Works may be copied, distributed, and modified provided that they are used for noncommercial purposes and the original source is properly cited. All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors.

KİŞİLER VE KURULLAR / AUTHORITIES AND BOARDS

SAHİBİ / OWNER

Prof. Dr. (Prof.) Necmettin Elmastaş

Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Bitlis Eren University, Türkiye
Rektör / Rector

BAŞ EDİTÖR / EDITOR IN CHIEF

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Berfin Göksoy Sevinçli

Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Bitlis Eren University, Türkiye

EDİTÖR YARDIMCISI / ASSISTANT EDITOR

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Şule Yüksel Çakırca

Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Bitlis Eren University, Türkiye

EDİTÖR (YAYIN) KURULU ÜYELERİ / EDITORIAL BOARD MEMBERS

Prof. Dr. Emrah Doğan	Bitlis Eren Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal Bayrakçı	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Havva Esra Karabacak	Yakın Doğu Üniversitesi
Prof. Dr. Özgür Selvi	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Pelin Pınar Giritoglu	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Reza Rasouli	Payame Noor University
Prof. Dr. Fernando Jimenez-Sanchez	University of Murcia
Doç. Dr. Anar Gafarov	Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü
Doç. Dr. Celal İnce	Bitlis Eren Üniversitesi
Doç. Dr. Cüneyt Yılmaz	15 Kasım Kıbrıs Üniversitesi
Doç. Dr. Eralp Yaşar Azap	T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı
Doç. Dr. Fatih Adıgüzel	Bitlis Eren Üniversitesi
Doç. Dr. Hicran Hamza Çelikyay	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. M. Halil Sağlam	Siirt Üniversitesi
Doç. Dr. Merve Suna Özel Özcan	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Vahap Coşkun	Dicle Üniversitesi
Dr. Lejla Imamovic Leric	University of Travnik
Dr. Azlin Abd Jamil	Universiti Teknologi Malaysia
Dr. Dragana Amedoski	Institute of History Belgrade
Dr. E. Nur Sezek	Universidad Externado De Colombia
Dr. Rosmanizah Derahman	Sultan Idris Shah Polytechnic

DANIřMA KURULU ÜYELERİ / ADVISORY BOARD MEMBERS

Prof. Dr. Alfina Sibgatullina	Institute of Oriental Studies of the Russian
Prof. Dr. Darjan Karabasevic	University Business Academy in Novi Sad
Prof. Dr. Erhan Örselli	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Hazal Ilgın Bahçeci Başarmak	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut Hakkı Akın	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Muhammed Ashfaq	The University of Faisalabad (TUF)
Prof. Dr. Önder Kutlu	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Seçkin Barış Gülmez	Kımp University
Doç. Dr. Ahsen Saçlı	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Nagihan Tufan Yeniçktı	Selçuk Üniversitesi

TEKNİK VE MİZANPAJ EDITÖRLERİ / TECHNICAL AND LAYOUT EDITORS

Dr. Öğr. Gör. (Dr. Lec.) Ali Can Gözcü

Hakkari Üniversitesi, Hakkari-Türkiye / Hakkari University, Hakkari-Türkiye

Dr. (Dr.) Kübra Yüksel

Düzce Üniversitesi, Düzce-Türkiye / Düzce University, Düzce-Türkiye

DİL EDITÖRLERİ / LANGUAGE EDITORS

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Erdem Baykal

Bitlis Eren Üniversitesi Türkiye

Bitlis Eren University, Türkiye

Türkçe / Turkish

Dr. (Dr.) Hasan Bayam

Türkçe / Turkish

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Samet Kalecik

Bitlis Eren Üniversitesi Türkiye

Bitlis Eren University, Türkiye

İngilizce / English

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Murat Çan

Bitlis Eren Üniversitesi Türkiye

Bitlis Eren University, Türkiye

İngilizce / English

ALAN EDITÖRLERİ / SECTION EDITORS

Dr. Arş. Gör. (Dr. RA) Semih Nargöl

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van-Türkiye / Van Yüzüncü Yıl University, Van -Türkiye
Coğrafya ve Bölgesel Çalışmalar Alan Editörü / Geography and Regional Studies Section Editor

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Mahir Karacar

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Dil ve Edebiyat Araştırmaları Alan Editörü / Language and Literature Research Section Editor

Prof. Dr. (Prof.) Veysel Okçu

Siirt Üniversitesi, Siirt-Türkiye / Siirt University, Siirt-Türkiye
Eğitim Bilimleri Alan Editörü / Educational Sciences Section Editor

Dr. Arş. Gör. (Dr. RA) Çağrı Sevinçli

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Hukuk Araştırmaları Alan Editörü / Law Research Section Editor

Prof. Dr. (Prof.) Eda Bozkurt

Atatürk Üniversitesi, Erzurum-Türkiye / Atatürk University, Erzurum-Türkiye
İktisat Alan Editörü / Economy Section Editor

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Emine Gümüş Böke

Düzce Üniversitesi, Düzce-Türkiye / Düzce University, Düzce-Türkiye
İlahiyat Alan Editörü / Theology Section Editor

Prof. Dr. (Prof.) Mehmet Fidan

Selçuk Üniversitesi, Konya-Türkiye / Selçuk University, Konya-Türkiye
İletişim ve Medya Çalışmaları Alan Editörü / Communication and Media Studies Section Editor

Prof. Dr. (Prof.) Mehmet Aygün

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van-Türkiye / Van Yüzüncü Yıl University, Van-Türkiye
İşletme ve Finans Alan Editörü / Business and Finance Section Editor

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Mehmet S. Vangölü

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Psikoloji Alan Editörü / Psychology Section Editor

Prof. Dr. (Prof.) Abdulmenaf Turan

Ankara Üniversitesi, Ankara-Türkiye / Ankara University, Ankara-Türkiye
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alan Editörü / Political Science and Public Administration Section Editor

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Hale Nur Uyanık

Trabzon Üniversitesi, Trabzon-Türkiye / Trabzon University, Trabzon-Türkiye
Sosyoloji Alan Editörü / Sociology Section Editor

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Hasan Ali Çakmak

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Tarih ve Kültürel Araştırmalar Alan Editörü / Historical and Cultural Research Section Editor

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Selin Kama

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Turizm Araştırmaları Alan Editörü / Tourism Research Section Editor

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Veysel Babahanoğlu

Düzce Üniversitesi, Düzce-Türkiye / Düzce University, Düzce-Türkiye
Uluslararası İlişkiler Alan Editörü / International Relations Section Editor

ETİK EDITÖRÜ / ETHIC EDITOR

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Selim Bozdoğan

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye

İSTATİSTİK EDITÖRÜ / STATISTICS EDITOR

Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) İbrahim Aytekin

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye

SON OKUYUCULAR/ LAST READERS

Dr. Arş. Gör. (Dr. RA) Hasan Sayın

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van-Türkiye / VanYüzüncü Yıl University, Van-Türkiye

Dr. (Dr.) İbrahim Biricik

Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of Education

SEKRETERYA / SECRETARIAT

Arş. Gör. (RA) Özgür Yılmaz

Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis-Türkiye / Bitlis Eren University, Bitlis-Türkiye
Sekreteryası / Secretariat

AMAÇ VE KAPSAM

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, sosyal bilimler alanında bilimsel bilgi üretimini desteklemek ve yaygınlaştırmak için aşağıdaki hedefleri benimser:

- Ulusal ve uluslararası düzeyde akademiye özgün, teorik ve uygulamalı araştırmalar sunmak,
- Sosyal bilimlerde disiplinlerarası çalışmaları ve yeni metodolojik yaklaşımları teşvik etmek,
- Yerel, bölgesel (özellikle Türkiye, Avrupa ve çevre coğrafyalar bağlamındaki) ve küresel düzeydeki güncel sosyal sorunlara akademik bir bakış açısı sunmak,
- Açık erişim politikası aracılığıyla COPE standartlarına uygun olarak bilimsel bilginin evrensel dolaşımına ve etik yayıncılığa öncülük etmek.

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, disiplinlerarası akademik çalışmalara açık olmakla birlikte, öncelikle aşağıdaki alanlarda Türkçe ve İngilizce olarak üretilen makaleleri değerlendirmektedir: Coğrafya ve Bölgesel Çalışmalar / Dil ve Edebiyat Araştırmaları / Eğitim Bilimleri / Hukuk Araştırmaları / İktisat / İlahiyat / İletişim ve Medya Çalışmaları / İşletme ve Finans / Psikoloji / Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Sosyoloji / Tarih ve Kültürel Araştırmalar / Turizm Araştırmaları / Uluslararası İlişkiler.

Yukarıda belirtilen alanların kesiştiği çok disiplinli sosyal bilim araştırmaları da dergimizin kapsamındadır.

AIM AND SCOPE

The Bitlis Eren University Journal of Social Sciences adopts the following objectives to support and disseminate scientific knowledge in the field of social sciences:

- To present original, theoretical, and applied research to the academic community at the national and international levels,
- To encourage interdisciplinary studies and new methodological approaches in the social sciences,
- To offer an academic perspective on current social issues at the local, regional (particularly within the context of Turkey, Europe, and neighboring regions), and global levels,
- To lead the way in the universal circulation of scientific knowledge and ethical publishing through an open access policy in accordance with COPE standards.

The Bitlis Eren University Journal of Social Sciences, while open to interdisciplinary academic research, primarily evaluates articles written in Turkish and English in the following fields: Geography and Regional Studies / Language and Literature Research / Educational Sciences / Law Research / Economy / Theology / Communication and Media Studies / Business and Finance / Psychology / Political Science and Public Administration / Sociology / Historical and Cultural Research / Tourism Research / International Relations. Multidisciplinary social science research at the intersection of the fields listed above also falls within the scope of our journal.

BAŞ EDITÖRÜN SUNUŞU

Değerli Araştırmacılar ve Okuyucular,

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin (BEÜ SBD) 2026 yılı Haziran sayısını bilim dünyasının dikkatine sunmaktan memnuniyet duymaktayız. Disiplinler arası bir perspektifle yayımlanan bu sayımız; tarih, felsefe, edebiyat, ekonomi, iletişim ve çevre politikaları gibi sosyal bilimlerin temel alanlarında üretilen güncel araştırmaları bir araya getirmektedir.

Sayımızda yer alan çalışmalar, klasik düşünce mirası ile modern çağın sosyo-ekonomik ve çevresel dinamikleri arasındaki teorik ve pratik ilişkileri irdelemektedir. Hukuk sosyolojisi bağlamında Platon ve İbni Haldun karşılaştırması, Niyâzî-i Mısırî'nin Tevhid Kasidesi'nin kozmolojik analizi ve Kerbela mersiyelerinde Hz. Hüseyin tasvirlerinin tahlili, kültürel ve inançsal köklerimize yönelik derinlikli okumalar sunmaktadır. Nazım Hikmet'in "Ceviz Ağacı" şiirinin Einfühlung (empatik bağ) konsepti üzerinden incelenmesi ise edebi metinlerin duygu aktarımındaki işlevine estetik bir pencere açmaktadır.

Bununla birlikte, güncel küresel ve ulusal sorunların analiz edildiği makaleler dergimizin bu sayısında önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye'nin reel efektif döviz kuru üzerine yapılan makroekonomik analiz, e-ticaret platformlarındaki ürün yorumlarının hibrit algoritmalarla özetlenmesini inceleyen teknoloji odaklı araştırma ve Lübnan Hizbullah'ı ile İran Al Alam televizyonu üzerinden akışkan propagandanın incelendiği medya analizi, çağımızın politik, dijital ve ekonomik işleyişine nesnel katkılar sağlamaktadır. Avrupa Birliği'nin karbon ayak izi azaltma hedeflerine Türkiye özelinde odaklanılan makalede ise, küresel iklim politikalarının ulusal ölçekteki dönüştürücü gücünü ve çevresel sürdürülebilirlik hedeflerinin mekânsal planlama ile ekonomi politikalarının merkezindeki yerini somut verilerle ortaya koymaktadır.

BEÜ SBD olarak temel vizyonumuz, ulusal ve uluslararası dizinlerdeki görünürlüğümüzü ve yayın kalitemizi sürekli artırmaktır. Bu sayıdaki nitelikli çalışmalar, bu akademik vizyonun ve disiplinler arası diyalog inşasının bir sonucudur.

Derginin hazırlık aşamasında yayın politikalarımızın tavizsiz bir şekilde uygulanmasını sağlayan alan editörlerimize, operasyonel süreçleri büyük bir titizlikle yürüten editör yardımcımıza, makaleleri değerlendirerek bilimsel kalitenin artmasına katkı sunan saygıdeğer hakemlerimize ve kıymetli yazarlarımıza teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, derginin dizgi, mizanpaj, dil redaksiyonu ve sekreteryaya süreçlerini profesyonel bir yaklaşımla tamamlayan değerli editörlerimize ve teknik ekibimize katkılarından dolayı müteşekkirim.

Bilimsel literatüre katkı sağlaması dileğiyle.

Doç. Dr. Berfin GÖKSOY SEVİNÇLİ
Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Baş Editörü

EDITOR-IN CHIEF'S INTRODUCTION

Dear Researchers and Readers,

We are pleased to present the June 2026 issue of the Bitlis Eren University Journal of Social Sciences (BEU SBD) to the attention of the scientific community. Published with an interdisciplinary perspective, this issue brings together current research produced in the fundamental fields of social sciences such as history, philosophy, literature, economics, communication, and environmental policies.

The studies included in this issue examine the theoretical and practical relationships between the classical intellectual heritage and the socio-economic and environmental dynamics of the modern age. A comparison of Plato and Ibn Khaldun in the context of the sociology of law, a cosmological analysis of Niyâzî-i Mîsrî's Tawhid Kasida, and an analysis of the depictions of Hz. Hussein in the Kerbela elegies offer in-depth readings on our cultural and religious roots. The examination of Nazım Hikmet's poem "The Walnut Tree" through the concept of *Einfühlung* (empathetic connection) opens an aesthetic window into the function of literary texts in conveying emotions.

However, articles analyzing current global and national issues occupy a significant place in this issue of our journal. The macroeconomic analysis of Türkiye's real effective exchange rate, the technology-focused research examining the summarization of product reviews on e-commerce platforms using hybrid algorithms, and the media analysis examining fluid propaganda through Lebanese Hezbollah and Iranian Al Alam television, all provide objective contributions to understanding the political, digital, and economic workings of our time. The article focusing on the European Union's carbon footprint reduction targets specifically for Türkiye demonstrates, with concrete data, the transformative power of global climate policies at the national level and the central role of environmental sustainability goals in spatial planning and economic policies.

As BEU SBD, our fundamental vision is to continuously increase our visibility in national and international indexes and the quality of our publications. The high-quality studies in this issue are a result of this academic vision and the construction of interdisciplinary dialogue.

I would like to express my gratitude to our field editors, who ensured the uncompromising implementation of our publication policies during the preparation phase of the journal; to our assistant editor, who meticulously managed the operational processes; to our esteemed reviewers, who contributed to the enhancement of scientific quality by evaluating the articles; and to our valuable authors. I am also grateful to our valuable editors and technical team for their professional approach in completing the typesetting, layout, language editing, and secretarial processes of the journal.

With the hope that it will contribute to the scientific literature.

Assoc. Prof. Dr. Berfin GÖKSOY SEVİNÇLİ
Editor-in-Chief of Bitlis Eren University Social Sciences Journal

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Şiyar CANPOLAT* Sebahattin KOÇ Araştırma Makalesi Research Article	Türkiye’de Reel Efektif Döviz Kuru, Reel Efektif Döviz Kuru Belirsizliği, Dış Ticaret ve Reel Kesim Güven Endeksi: Karşılaştırmalı Zaman Serisi Modelleri ve Nedensellik İlişkileri <i>Real Effective Exchange Rate, Real Effective Exchange Rate Uncertainty, Foreign Trade and Real Sector Confidence Index in Türkiye: Comparative Time Series Models and Causality Relationships</i>	1-16
Murat CİHAN Derleme Compilation	Hukuk Sosyolojisi Açısından Platon ve İbni Haldun’da Hukuk Anlayışı <i>The Approach Of Law in Terms of Law Sociology, in Plato and Ibn Khaldun</i>	17-35
Yusuf GÖRGÜLÜ* Mete KAZAZ Research Article Araştırma Makalesi	Television and Fluid Propaganda: Analysis of Al Alam Television Content with Special Regard to Lebanon's Hezbollah and Iran <i>Televizyon ve Akışkan Propaganda: Lübnan Hizbullah’ı ve İran Özelinde Al Alam Televizyonu İçeriklerinin Analizi</i>	36-59
Yakup KOÇ Araştırma Makalesi Research Article	Neoliberal Gıda Rejimi ve Gıda Fiyat İlişkisi: 5957 Sayılı Kanuna Etkisi <i>Neoliberal Food Regime And Food Price Relationship: Impact On Law No. 5957</i>	60-73
Serkan METİN Araştırma Makalesi Research Article	Baseline ve Hibrit Yaklaşımlarını Kullanarak E-Ticaret Sitelerindeki Ürün Yorumlarının Özetlenmesi <i>Summarizing Product Reviews on E-Commerce Platforms Using Baseline and Hybrid Approaches</i>	74-88
Yelda OLCAR* Zeynep KARAS Araştırma Makalesi Research Article	Avrupa Birliği’nin Karbon Ayak İzi Azaltma Hedeflerinin Türkiye Ekonomisi Üzerine Etkileri <i>The Effects of the European Union’s Carbon Footprint Reduction Targets on Türkiye’s Economy</i>	89-110
Ayşe SAĞLAM* Gıyasettin EMEK Araştırma Makalesi Research Article	Niyâzî-i Mısırî’nin Tevhid Kasidesi’nin Kozmolojik Deliller Açısından İncelenmesi <i>An Analysis of Niyâzî-i Misrî’s Qasida on Tawhid in Terms of Cosmological Arguments</i>	111-124
İhsan ŞEHİTOĞLU Araştırma Makalesi Research Article	Kerbela Mersiyelerinde Hz. Hüseyin’in Benzetildiği Unsurlar* <i>Elements to Which Hazrat Hüseyin Is Compared in Kerbela Elegies</i>	125-141
Yağmur TÜMEN Araştırma Makalesi Research Article	Empatik ve Duygusal Bağın Estetik Yansıması: Nazım Hikmet’in “Ceviz Ağacı” Şiirinde Einfühlung <i>The Aesthetic Reflection Of Empathic And Emotional Connection: Einfühlung İn Nazım Hikmet’s “Ceviz Ağacı” Poem</i>	142-155